

Famílies... parlem-ne
M. Jesús Comellas
Però és que som diferents!

Quina fal·lera tenim de parlar amb la canalla de diversitat, del valor de ser diferent, de no haver de fer el que fan els altres, de tenir personalitat per poder actuar de manera apropiada. “És que a la classe tothom ho té!”, “És que tothom ho veu!”, “És que seré diferent!” Aquests són arguments infantils que expliquen la força de les seves demandes i bastant sovint els són útils: “Si tothom ho fa, encara que no ho veiem clar...”, “Més val que no se senti diferent, no fos que tingués problemes”. Són les respostes adultes. Sembla que no hem vist que des que el món és món hi ha gent diferent, maneres de viure diferents, de menjar, de pensar, de fer, entre els animals, les flors, els perfums... I tantes altres diferències.

Per què ens deixem atrapar amb aquestes observacions infantils en lloc d'afavorir que entenguin el que han observat? “És veritat que podràs ser diferent, però, quin és el problema?” “Hem de berenar igual, o anar vestits iguals?” O potser millor els fem entendre que ser diferent és una sort. Ser diferent no vol dir pitjor sinó que mostra aspectes individuals que fan interessants les relacions entre els infants, les famílies i les persones amb qui ens anem trobant.

És cert que en molts moments la televisió o la publicitat donen informacions i imatges exposades com si fossin el model a seguir. I és cert que la canalla tendeix a imitar i això ens homogeneïta. Però on són els criteris de casa? Cal fer-los prevaler i per això és tan important no deixar que aquestes informacions els bloquegin i els atrapin.

Així doncs, com podem defensar el que pensem, el nostre estil i les nostres idees? Com podem afavorir que la canalla ho entengui i noti seguretat i tingui la satisfacció de fer, pensar i jugar com ho fa? El que és important, i possiblement sigui una bona idea, és anar a llocs diferents dels habituals i procurar veure quantes diferències hi ha: botigues, parcs públics, barris, transports... Hi ha molta diversitat perquè no hi ha dues famílies o dues persones iguals.

En un moment en què valorem tant la denominació d'origen de tots els productes com a mostra de la diferència i de la diversitat, amb més motiu hem de valorar la diversitat entre les persones. Aquesta diferència, aquesta personalitat, és el que dona valor a les relacions i a les amistats.

Maria Jesús Comellas
és doctora
en psicologia
i pedagoga

De tot se n'aprèn

Excursions carregades de contingut

PALOMA ARENÓS

Totes les accions que no van acompanyades d'una emoció o que no han estat gaire vivencials la memòria les deixa de banda. En canvi, les activitats o sortides que hem fet de petits o de més grans i han suposat un remolí interior i ens han ajudat a transformar-nos les tindrem vives en la ment. Si, a més, ens ho hem passat bé, encara ho recordarem d'una manera més plaent. Parlem d'excursions amb contingut, d'escapades a prop de la ciutat, ja sigui Barcelona, Girona o Palma, on les criatures, a més d'aprendre, gaudeixen dels continguts i l'estada. De fet, si intentéssim dibuixar un mapa, veuríem com arreu, tant en ciutats grans com en pobles petits, hi ha pro-

postes d'oci educatiu per compartir amb amics i familiars.

Un referent si parlem d'activitats de lleure i valors el trobem a Santa Maria de Palautordera, en ple Parc Natural del Montseny i a 40 quilòmetres de Barcelona. És la granja escola La Granja, que compta amb prop de 30 anys d'història i 250.000 m² al servei de l'educació. A més d'organitzar estades en anglès, jornades per descobrir l'entorn natural i el canvi d'estacions o entrenaments esportius, aquest centre ha estat pioner en l'educació emocional des de fa una dècada. En aquest sentit, tot el seu personal –direcció, monitors, cuinera i el servei de neteja– rep formació en educació emocional per poder atendre els 10.000 escolars i els 800 mestres que participen cada any

en les colònies que organitzen.

“Envíem estímuls positius de manera continuada amb una intenció concreta, despertar l'interès dels nens mitjançant la motivació, i així aconseguir que entrenin les seves habilitats socials i que facin conscient l'inconscient”, detalla Cristina Gutiérrez, codirectora de La Granja, juntament amb la seva germana Susanna. “El nostre propòsit és aconseguir nens emocionalment intel·ligents perquè sàpiguen gestionar les seves emocions de manera positiva i que desenvolupin les seves habilitats personals i socials per utilitzar-les ara i en el futur”, prossegueix la Susanna.

La Cristina afirma: “L'accés massiu a les noves tecnologies i el fet que els infants dediquin moltes hores diàries a jugar –gairebé sempre sols– amb consoles i ordinadors o a veure la tele els pren molt de temps per, simplement, ser –lamentat–. Això fa que ens trobem amb nens amb força carències emocionals i moltes pors i limitacions”. “De fet, el 60% dels nois i noies que vénen a La Granja hi arriben amb un *No puc* gegant ficat al cap. Per això el nostre lema és tot el contrari, *Sí que puc, sí que pots, sí que podem*”, conclou la Cristina.

Acció i coneixement

Partint d'aquesta premissa podem entendre les activitats que plantegen els responsables de La Granja als alumnes que la visiten. Per exemple, els d'un institut barceloní hi han fet recentment una estada de dos dies. Abans de l'últim dinar fan uns braçalets amb els símbols de tots els valors que han

apès durant aquesta estada de convivència: cohesió de grup, empatia, autoconeixement, autoestima i paciència. “¿Sabeu que el 30% dels universitaris catalans prenen antidepressius a primer curs? ¿Voleu ser com ells?”, els pregunta Cristina Gutiérrez. “Noooo”, responen tots alhora. “Doncs heu de tenir paciència per treure les pedres del camí, estimar-vos molt a vosaltres mateixos i conèixer els vostres valors i límits i practicar cada dia, entrenar-vos les habilitats”, els aconsella.

En aquests dos dies, la motxilla, a més dels seus estris personals, l'han carregada de recursos emocionals per conèixer-se i

Centre de Recuperació de la Fauna Silvestre Natura a Mallorca

A prop de Palma hi podem trobar el Centre de Recuperació de la Fauna Silvestre, on, a més de salvar animals autòctons i al·lòctons, des del 2001 s'hi ofereixen activitats educatives, gestionades pel departament d'educació ambiental de la Fundació Natura Parc.

Anualment en aquestes instal·lacions hi passen entre 15.000 i 18.000 escolars, que tenen l'oportunitat de conèixer de primera mà la tasca que fan al centre. La visita inclou altres aspectes de conservació, investigació i educació sobre la fauna, així com una introducció a la problemàtica actual amb les espècies exòtiques i invasores. La Fundació també té un hivernacle amb cultius hidropònics –fan servir solucions minerals en lloc de terra–, un insectari i aules polivalents.

en. Sortides amb valor

VALORS. Unes colònies emocionals o una visita volcànica poden oferir un projecte pedagògic sòlid, a més d'estones d'oci.
XAVIER BERTRAL / ARA

canalitzar millor les relacions amb els altres. Una sortida d'escola els ha servit per veure amb perspectiva la seva vida i per plantejar-se moltes situacions que, d'una altra manera, ni tan sols haurien verbalitzat.

Paisatge volcànic

Fixem-nos en un altre exemple d'oci educatiu, el ens porta a un dels paratges naturals més bonics de Catalunya, el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La geògrafa Roser Guitart és codirectora de l'empresa d'educació ambiental i senderisme Volcanic Guia de la Garrotxa, juntament amb la psicòloga Ester Morchón. L'oferta peda-

.....
"El 60% de la canalla arriba amb un 'No puc gegant al cap", asseguren des de La Granja

.....
"L'aprenentatge ha de ser viu i molt lligat a gaudir", apunta Roser Guitart, de Volcanic Guia

gògica que promouen va dirigida a escolars des de cycle inicial fins a segon d'ESO i es basa en activitats a l'aire lliure de mitja jornada o d'una jornada en diferents indrets del parc natural. "També podem elaborar activitats a la carta segons les demandes i els interessos del centre educatiu -detalla-. Podem fer des de petites rutes pels volcans fins a trescar, amb un caire més muntanyenc, pels racons més bonics i desconeguts de la Garrotxa", apunta. Els nens en surten revitalitzats. "Després de fer una excursió en què es mouen físicament, veure un paisatge espectacular i conèixer la seva història,

els veus renovats. L'aprenentatge cal que sigui viu i actiu, i va molt lligat al fet de gaudir de l'activitat educativa". L'oci té molt de pes en aquestes excursions. "Els nostres plantejaments es basen a aprendre de manera activa. En el cas dels alumnes més petits això es tradueix a aprendre jugant i jugar aprenent, a fi de potenciar l'interès, la curiositat i la creativitat dels participants", conclou Guitart.

Salut i esport

Fer esport vol dir fer salut, i aquests dos conceptes es poden combinar perfectament perquè suposin també fer una activitat d'oci educatiu familiar. Una bona

.....
A Rural Salut parteixen del principi que l'activitat a la natura millora la nostra salut

.....
"Si la visita té oci intel·ligent es gaudeix més", diu Mònica Borrell, directora del Museu de Gavà

manera, per exemple, és practicant marxa nòrdica. Aquesta és una de les propostes que fan des de Rural Salut, un projecte en què s'imparteixen tallers dirigits al públic familiar amb l'objectiu de divulgar hàbits saludables en contacte amb la natura. El projecte de Rural Salut es porta a terme a la Masia Cal Peguera a Castell de l'Areny, a prop de Berga.

En un entorn privilegiat, fan jornades de marxa nòrdica, ganxet, còmic, moda i estilisme, alimentació creativa i, fins i tot, construeixen un poblat indi amb materials reciclats i trobats al bosc. Tot

.....
 CONTINUA A LA PÀGINA SEGÜENT

Històries

VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

acompanyat dels consells de salut d'una infermera. Són tallers per a totes les edats que combinen salut, creativitat, exercici i natura, uns elements que consideren essencials per aprendre a cuidar-se, prevenir malalties, descobrir noves habilitats i divertir-se. Tallers i activitats que imparteixen en grups reduïts, per aconseguir un tracte familiar que afavoreixi l'aprenentatge.

Al capdavant d'aquest projecte hi ha l'Ester Corrales, infermera, i el Natxo Oñatibia, periodista i fotògraf. L'Ester explica que aquest projecte tan innovador neix arran de la necessitat que van sentir de fer un canvi personal: "Jo he treballat en l'àmbit de salut, com a infermera, i fa un temps ens vam plantejar muntar un projecte de salut en un

entorn rural. Volem ser com una mena d'escola de natura, relacionant-la amb l'oci i amb el coneixement del territori". El projecte va arrencar fa poc més d'un any i aquestes de maig van començar amb les activitats, a través de propostes lúdiques que els serveixen per transmetre coneixements sobre la natura i la salut: "I els transmetem amb accions que podem fer amb les nostres mans, amb propostes de joc saludable, de dibuix, amb un seguit d'activitats que ens permetin desenvolupar habilitats personals en interacció amb la natura que ens envolta", apunta l'Ester Corrales.

Públic objectiu

Els consells de salut i la metodologia dels tallers que duen a terme estan basats en la seva àmplia experiència en atenció a

persones amb problemes de salut i en l'evidència científica de la relació entre l'activitat a la natura i la millora en els resultats de salut. I és que en el seu ideari ja proclamen que estan convençuts que fer qualsevol activitat física o intel·lectual a la natura resulta molt beneficiós per a la salut. Per aquest motiu, a Rural Salut compaginen aquests dos conceptes ensenyant a viure de manera saludable en un entorn natural únic, a conèixer-lo i respectar-lo.

Tot i que són tallers oberts a tothom, les famílies s'estan consolidant com el seu públic objectiu. Ara ja treballen en el programa d'activitats per a les festes de Nadal (en faran cada dia del 22 de desembre al 7 de gener), però segur que entre les seves propostes hi haurà els tallers que tenen més èxit. D'una banda, el taller de joc saludable *Juguem a fer l'indi*, una aventura instructiva i divertida que promou la salut. Es convidava les famílies a construir un poblat indi amb cabanes, fletxes, trampes per a insectes, menjadors per a ocells... Tot amb la cara pintada i plomes al cap! I, de l'altra, cada dissabte fan el taller *Posa't en marxa*, una sessió de marxa nòrdica, una activitat física molt completa que ajuda a millorar la salut i que poden practicar grans i petits. Proposen iniciar-se en aquesta tècnica fent una passejada pel GR-4, a la serra del Catllaràs.

Viatge al Neolític

Una última proposta en aquest petit viatge per l'oci educatiu ens porta

HISTÒRIA. Al Parc Arqueològic de Gavà hi ha el conjunt miner amb galeries més antic d'Europa. J. CASANOVA / AJUNTAMENT DE GAVÀ

fins a Gavà, al Baix Llobregat. Allà, l'oci es combina amb aprendre més sobre el nostre passat.

El Neolític és un període de la prehistòria –entre l'any 7000 aC i el 4000 aC– en el qual van tenir lloc innovacions d'una gran transcendència: els éssers humans van descobrir l'agricultura i la ramaderia i es van fer sedentaris. En ple segle XXI, viatjar en el temps és molt més senzill i econòmic del que sembla. Només cal anar fins al Parc Arqueològic de Gavà, on hi ha el conjunt miner amb galeries més antic d'Europa. Es van començar a excavar fa aproximadament 6.000 anys i es van explotar durant més de 1.000 anys. L'objectiu d'aquesta enorme explotació minera era l'extracció d'un mineral de color

verd, la variscita, que s'utilitzava per fer joies. Però ara és un espai museístic que acull prop de 30.000 visites anuals, el 60% de les quals són de centres educatius.

Oci intel·ligent

La directora del Museu de Gavà i del Parc Arqueològic, Mònica Borrell, explica que la visita es pot fer per lliure i també pot ser guiada. "Tenim una oferta pedagògica molt àmplia. Tenim clar que si la visita té un component experimental i d'oci intel·ligent, les famílies i els nens en gaudeixen molt més". Justament per això, el centre ofereix un complet audiovisual i diferents tallers, a més de la visita a les coves, on es va trobar la Venus de Gavà, una figureta de ceràmica de 15 centímetres en la

qual es reconeix una dona i que té 5.700 anys d'antiguitat. "La visita té una part d'aventura, alhora que adquireixen coneixements. Ens interessa donar a conèixer el nostre passat perquè es pugui entendre el present", subratlla Borrell.

El Joan i el Max, alumnes de 5è de primària, hi han estat en dues ocasions, amb l'escola i la família: "És molt divertit i emocionant, et sents com si fossis un arqueòleg que va a descobrir unes restes. A més, et fan posar el casc", remarquen. —

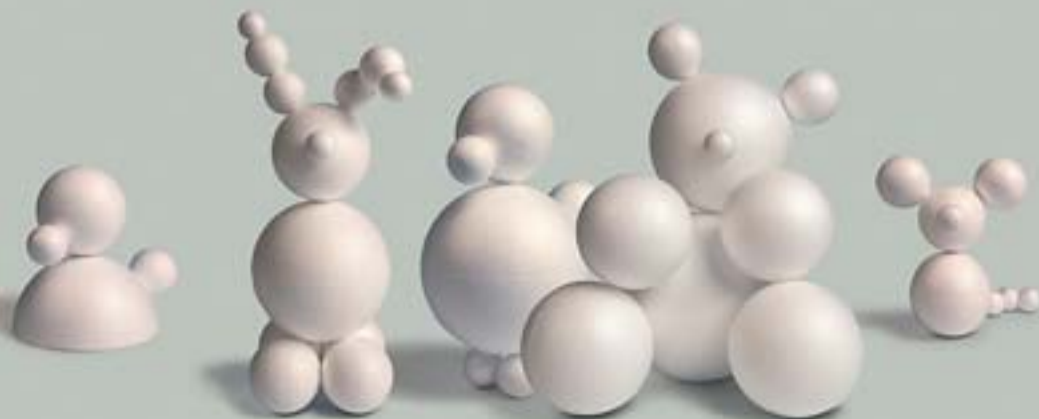
Per a més informació

www.ruralsalut.com
www.peretarres.org
www.rosadelvents.es
www.volcanicguia.com
www.la-granja.net
www.palmaeduca.cat
www.parcarqueologic.cat

OCI I SALUT. Des de Rural Salut promouen activitats que combinen oci, salut i natura. NATXO OÑATIBIA

elMés Petit deTots

9è
festival internacional
d'arts escèniques
per als més petits (0-5)
9-24 novembre
2013
www.elmespetitdetots.cat

SABADELL

IGUALADA

BARCELONA

LLEIDA

OLOI

BENICÀSSIM

SANT CUGAT

TORREDA

Ajuntament de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Mitjans educatius

ara.cat
arquitecturesCATALUNYA
RÀDIOLasala
MIQUEL BERNABÉTEATRE DE
L'AURORAMERCAT DE
LES FLORSteatre
municipal de
l'Escoïador
Lleida

TEATRE PRINCIPAL D'OLOI

TEATRE MUNICIPAL
BENICÀSSIMTEATRE AUDITORI
SANT CUGAT

clavé